

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ה' שבט תשפ"ב, 07 ינואר 2022

תלה"מ 71630-05-19 אלמונית נ' אלמוני

בפני כבוד השופטת גילה ספרא-ברנע

תובעת אלמונית

ע"י ב"כ עוה"ד ענבל הראל

נגד

נתבע אלמוני

ע"י ב"כ עוה"ד גלית שמש-פאוקר

פסק דין

התובעת ("האישה") והנתבע ("האיש") שהיו נשואים כ-14 שנים זו לזה, מבקשים לפרק השיתוף ברכושם ולאזן משאביהם. טרם חלוקת הרכוש יש לקבוע את היקף הרכוש המשותף, כאשר עיקר המחלוקת בתיק זה מתייחסת לכספי ירושה שקיבל האיש והופקדו בחשבון שרשום על שם שני הצדדים ויש להכריע אם מדובר בנכס בר איזון לפי המשטר הרכושי הקבוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 (להלן: "החוק" או "חוק יחסי ממון"), החל על הצדדים.

רקע והתיקים בין הצדדים

1. הצדדים יהודים, נישאו ב--- בנישואין אזרחיים בשנת ---, וכחודשיים לאחר מכן, ביום ---, נישאו בחתונה רפורמית במדינת ישראל. מנישואין אלו נולד הקטין ---. לאישה אלו נישואים ---, ולה בת נוספת בגירה מנישואין קודמים. הצדדים התגרשו זמ"ז ביום ---. 19. בבית הדין הרבני.
2. נישואי הצדדים ידעו עליות ומורדות, עד לעזיבת האיש את דירת הצדדים ביום --. 19. ("המועד הקובע"), הצדדים חלוקים על נסיבות עזיבת האיש. מספר שנים טרם עזב האיש את בית הצדדים, ועוד משנת --- ישנו הצדדים בחדרים נפרדים, כאשר הצדדים חלוקים באשר לסיבה לכך.
3. ביום 14.2.19 הגישה האישה בקשה ליישוב סכסוך (י"ס 34453-02-19), ההליך נסגר ביום 16.5.19 בהתאם להודעת הצדדים כי לא הגיעו להסדר. ביום 30.5.19 הגישה האישה את התביעה דנן וכן תובענה בעניין קטין (תלה"מ 71587-05-19). בדיון ביום 2.11.20 הגיעו הצדדים להסכמות בעניין זמני שהות הקטין, אלה קיבלו תוקף של

פסק דין, והתיק נסגר. ביום 2.6.19 הגיש האיש תביעה למזונות קטין (תלה"מ-780-19-06), ההליך נמחק לבקשתו בדיון מיום ביום 2.11.20.

השתלשלות ההליכים בתיק

4. התביעה דנן הוגשה כאמור ביום 30.5.19, ביום 26.6.19 הוגש כתב הגנה.
5. ביום 27.9.19 נעניתי לבקשת האישה והוריתי כי מתוך החשבון המשותף שבמחלוקת (בו הופקדו כספי הירושה מושא המחלוקת המרכזית) יקבל כל אחד מהצדדים 100,000 ₪.
6. ביום 28.11.19 מיניתי את רואה החשבון יום טוב בילו כמומחה מטעם בית משפט על מנת להעריך את זכויות הצדדים מכל מקור שהוא ("המומחה"), לצורך כך העמדתי, לאחר טענות הצדדים, את מועד הקרע בין הצדדים על מועד עזיבת האיש את דירת הצדדים - קרי --- 19 ("היום הקובע").
7. ביום 24.3.20 הוגשה חוות דעת המומחה ("חוות הדעת").
8. ביום 1.4.20 צירפה האישה את שאלות ההבהרה ששלחה למומחה ואת תשובותיו.
9. ביום 15.9.20 הגישה האישה תצהירי עדות ראשית מטעמה, וביום 23.9.20 הגיש האיש תצהירי עדות ראשית מטעמו.
10. ביום 2.11.20 התקיימה בתיק ישיבת הוכחות, במהלכה נחקרו שני הצדדים נגדית על תצהיריהם. בנוסף אליהם העידו ונחקרו: העדה מטעם האישה, --- חברתה, ומטעם האיש: ---, בת זוגו; ---, אחותו, וכן ---, אחיו. בנוסף הוגש מטעמו תצהיר של ---, חברו, אולם האחרון לא יכל להתייצב למועד ישיבת ההוכחות, והוסכם כי תצהירו יישאר בתיק והצדדים יטענו באשר למשקלו.
11. ביום 29.11.20 הגישה האישה סיכומיה, ביום 29.12.20 הגיש האיש סיכומיו וביום 3.1.21 הגישה האישה סיכומי תגובה לסיכומי האיש.
12. צר לי על העיכוב המשמעותי במתן פסק הדין, שנבע מהיקף הראיות בתיק מצד אחד, וריבוי תיקים דחופים אחרים, מהצד האחר.

העובדות שאינן במחלוקת בין הצדדים

13. ביום ---רכשו הצדדים בית ב--- ("הבית ב---"), וביום [כעבור 12 שנה] הבית נמכר בשל קשיים כלכליים אליהם נקלעו הצדדים.
14. האיש, --- במקצועו, נפגע בחודש --- 2017 בראשו --- ב--- בו עבד, עקב הפגיעה שהה האיש תקופה בביתו ועד היום הוא נזקק לטיפולים.

15. האישה, בעלת תואר ---, ---, עובדת כ--- ובעלת ---.
16. ביום ---16 נפטר אביו של האיש ("האב המנוח") חלקו של האיש בכספי ירושת האב המנוח עמד על 1,787,003 ₪ ("כספי הירושה"), בהתאם לצו קיום צוואה מיום 8.11.16.
17. ביום 7.8.16 פתח האיש חשבון בנק בבנק ה[עיקרי] סניף --- (-), מספר חשבון --- ("חשבון העו"ש"). ביום 16.8.16 הצטרפה האישה לחשבון.
18. ביום 13.1.17 פתחו הצדדים יחד חשבון בבנק ה[עיקרי] סניף ---, מספר חשבון --- ("חשבון המניות"), הוא החשבון שבמחלוקת.
19. כספי הירושה החלו להתקבל בעיקר לחשבון המניות החל מחודש 12/2016 ועד לתחילת שנת 2017.
20. טרם פתיחת חשבונות הבנק בבנק ה[עיקרי], היו לצדדים שני חשבונות בנק משותפים, בבנק --- סניף --- (מספר חשבון ---) חשבון שנפתח בשנת 2005 וחשבון נוסף בבנק --- סניף --- (מספר חשבון ---).
21. לפי חוות דעת המומחה כמעט ולא נמשכו כספים מחשבון המניות, למעט משיכת כספים בסך 116,640 ₪ שהועברו לחשבון השוטף ומשיכת 37,960 ₪ שהועברו לחשבונות אחרים. בתשובת המומחה לשאלות ההבהרה ששאלה האישה הבהיר המומחה כי העברות אלה בוצעו ב-47 העברות כספים בין השנים 2017 ל-2019.
22. לפי חוות דעת המומחה, לחשבון המניות הופקד סכום של 600,000 ₪ בגין חלק מכספי מכירת הבית המשותף.
23. בנוסף, האיש הסכים כי במידה ויישארו בחשבון המניות כספים מעבר לסכום הירושה, קרי מעבר לסך 1,787,003 ₪, אזי הוא מסכים לחלוק בפירות השקעותיו עם האישה.

השאלות שבמחלוקת

24. על מנת להכריע במחלוקות בין הצדדים יש לתת מענה לשאלות דלהלן:
- א. האם הורי האיש הביאו את מלוא הכסף לרכישת בית הצדדים, ועל כן עודף מכספי מכירת הבית הם כספי האיש?
- ב. על מי מהצדדים הנטל להוכיח אם היתה כוונת שיתוף בנוגע לכספי הירושה שהופקדו בחשבון המניות?
- ג. מה היתה כוונת הצדדים בעניין כספי הירושה, האם מי שהוטל עליו הנטל להוכיח עמדתו עמד בכך?

ד. האם יש לקבוע חלוקה שונה של כספי הירושה לטובת האיש בהתאם לסעיף

(2)8 לחוק יחסי ממון נוכח פערים כלכליים בין הצדדים?

ה. הכרעה במחלוקת הצדדים לעניין המיטלטלין שהיו בבית הצדדים.

ו. סיכום ותוצאה.

דיון והכרעה

הכספים שהעבירו הורי האיש לרכישת הבית

25. המומחה חיווה דעתו כי חלק מכספי מכירת בית הצדדים עורבבו עם הכספים שהיו

בחשבון המניות. לפי הפסיקה, כפי שיפורט להלן, עובדה זו משליכה הקביעה בעניין

זכויות הצדדים בכספים.

טענות הצדדים

26. לטענת האיש, כל הכספים ששימשו לרכישת הבית ב--- התקבלו מהוריו אשר גם

שילמו את המשכנתא. לטענתו, ממכירת הבית לא נותר שקל, כאשר הכספים שימשו

לכיסוי המשכנתא, סגירת הלוואות בשלושה בנקים והחזר חובות, וככל ונותר עודף

ממכירת הבית, הרי שהאישה לא יכולה לטעון לשיוך כספים אלה אליה.

27. לטענת האישה, הבית ב--- היה שייך לשני הצדדים, היה רשום על שם שניהם, נמכר

על ידי שניהם כמוכרים וכן שני הצדדים נשאו במהלך השנים בתשלומי החזר

המשכנתא.

דיון והכרעה

28. הצדדים נישאו זל"ז בשנת --- ומשכך, חל עליהם משטר של איזון משאבים בהתאם

להוראות חוק יחסי ממון. בהתאם לסעיף 5(א) לחוק הכלל הוא כי עם פקיעת

הנישואין זכאי כל אחד מבני הזוג ל"מחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג", למעט

נכסים מסוימים המפורטים בסעיף 5 לחוק, אשר מוצאים מ"בסיס האיזון", וכך

קובע הסעיף:

5" (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג

(בחוק זה - פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית

שוויים של כלל נכסי בני הזוג, למעט -

(1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה

בתקופת הנישואין". (כל ההדגשות בחוקים אינן במקור, ג.ס.ב).

29. סעיף 5 לחוק קובע כי נכסים, שקיבל אחד מהצדדים במתנה, מוחרגים מאיזון

הנכסים הכולל. יחד עם זאת, המדובר בקביעת חזקה ראשונית, וזו ניתנת לסתירה.

ראשית צריך להוכיח שכספים אלה נועדו להיות מתנה רק עבור האיש, ובמידה וכך יוכח יש לבחון האם על כספים אלה היתה כוונת שיתוף בין הצדדים.

30. לאחר עיון בטענות הצדדים, התרשמתי כי לא ניתן לראות בכספים שהתקבלו מהורי האיש כספים המיועדים לאיש בלבד, גם אם מטרת העברת הכספים היתה לצורך רכישת הבית ב--- וזאת משהבית נרשם על שם שני הצדדים בחלקים שווים בתחילת נישואיהם, קרי בשנת ---, וכך גם הופיע בהסכם המכר. התרשמתי כי היתה כוונת שיתוף מלאה בבית ולאחר מכן בכספים שהתקבלו ממכירתו. ראיה לכך ניתן לראות בכך שרוב הכספים הופקדו בחשבון המשותף, ואף שימשו לסגירת חובות והלוואות של שני בני הזוג במשותף.

31. טענת האיש כי במידה ונשארו כספים מכספי מכר הדירה המשותפת אזי הם שלו נוכח העובדה כי האב המנוח שילם עבור הדירה, נטענה "בחצי פה" ללא הפניה לסעיף חוק או פסיקה תומכת. הטענה הועלתה לראשונה רק לאחר פירוד הצדדים, כאשר הדירה המשותפת כבר נמכרה כדירה משותפת לכל דבר, והכספים שהתקבלו תמורתה שימשו את הצדדים בעיקר לכיסוי חובותיהם, ולכן אין לקבלה.

32. לעניין משמעות רישום הבית על שם שני הצדדים אפנה לספרו של ניסים שלם, יחסי ממון ורכוש הדין והפסיקה, עמ' 168 (2013), בו התייחס המחבר לעריכת איזון משאבים ולנכס הנמצא בבעלות משותפת:

"מה דינו של נכס הרשום בבעלותם של בני זוג ברשות בה מתנהל מרשם? האם יחול עליו דין איזון? לשאלה זו אין כל נפקות במקרה בו הנכס הוא בבעלות משותפת בחלקים שווים בין בני הזוג, שהרי כללי האיזון-מחצה על מחצה-עולים עם מצב הזכויות על פי רישומן. לשאלה זו תהא נפקות רק אם הנכס רשום על שם בני הזוג בחלקים שונים ביניהם..."

33. בנוסף, מוסיף שלם בספרו, כי "הכלל הגדול על פי חוק יחסי ממון הוא, כי במהלך הנישואין חלה הפרדה רכושית בין בני הזוג. על מנת שנכס יחסה תחת סעיף 4 לחוק, יש לקבוע כי נכס זה אכן שייך לאחד מבני הזוג. נכס שנקבע לגביו כי הוא שייך לאחד מבני הזוג, הוא נכס שתקום לגביו השאלה אם נכס בר איזון הוא אם לאו" (שם, בע"מ 167).

34. בנוסף אפנה לעמ"ש (חיפה) 61008-06-13 נ' מ' א' נ' י' א' (11.6.14), הקובע כדלקמן:

"מהאמור אנו למדים, כי במסגרת דיני המשפחה חלים על דירה משותפת דיני הקניין-דיני השיתוף. שכן הרישום הקנייני מהווה ראיה ורישום בכתב להסדר שבין הצדדים בדבר החרגת הנכס מאיזון משאבים לפי סעיף 5(א)(3). מכאן אל התוצאה כי לא ניתן לחלק דירה משותפת הרשומה על שם שני הצדדים, באופן הנוגד את הרישום, ככל שזה משקף

נאמנה את ההסכמות שנתגבשו ביניהם, על ידי שימוש בסעיף 8(2) לחוק".

35. בהתאם למפורט לעיל, לרישום הדירה על שם שני בני הזוג משמעות מכרעת, והאיש לא הוכיח כי היתה בין הצדדים כוונה שונה. אזכיר גם את הוראת סעיף 125(א) לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 בדבר כוחו הראייתי של הרישום במקרקעין מוסדרים.

36. בנוסף, האיש לא הצליח להוכיח כי אכן כל כספי מכר הדירה "נאכלו" על ידי החזר המשכנתא, סגירת הלוואות והחזר חובות, אולם ככל שנשארו כספים שכאלה, הרי מדובר כאמור בכספים משותפים של שני בני הזוג.

37. אין מחלוקת כי לאורך השנים, העביר האב המנוח לחשבון הצדדים כספים רבים, חלקם על בסיס חודשי, אולם לא הוכח כי גובה הכספים החודשיים שהכניס האב המנוח לחשבון המשותף נועדו דווקא לכסות את גובה המשכנתא (ראו עמוד 24, שורה 1 לתמלול הדיון בו מודה האישה כי הורי האיש העבירו 4,000 ₪ בחודש לחשבון, וכן עמוד 23, שורות 20-30 לתמלול הדיון). בנוסף, האיש עצמו הודה כי הצדדים שילמו את הוצאות המשכנתא (ראו עמוד 81, ש' 4-5 לתמלול הדיון) כמו כן, גם אם היה מוכח שכוונת האב המנוח היתה שהדירה תהיה של האיש בלבד, הרי שהצדדים התנהלו בבית ב--- כבית משותף לכל דבר כפי שהוכח לעיל, ועל כן יש לדחות טענתו זו ולקבוע כי הבית ב--- היה בית משותף וכך הכספים אשר התקבלו ממכירתו.

הנטל להוכחת כוונת שיתוף או הפרדה בכספי הירושה

38. אין מחלוקת כאמור כי חשבון המניות נפתח מלכתחילה על שם שני הצדדים.

טענות הצדדים

39. לטענת האיש, סעיף 5(א)(1) לחוק יחסי ממון קובע כי כספי ירושה אשר התקבלו במהלך הנישואין, לא יחולקו בין בני הזוג בעת הגירושין, אלא ישתייכו אך ורק לבן הזוג אשר קיבל אותם ועל כן, חרף העובדה כי כספי הירושה הופקדו לחשבון אשר רשום על שני הצדדים, כספי הירושה שייכים רק לו, האישה לא נגעה בהם והתנהלותו הבהירה לה שאלה כספים שלו. לטענתו, על האישה להוכיח כי היתה כוונת שיתוף על כספים אלה והיא לא עמדה בנטל ההוכחה.

40. לטענת האישה, נטל ההוכחה הועבר אל האיש מרגע שמדובר בחשבון משותף לשני הצדדים ועל כן, נקודת המוצא היא שהיתה כוונת שיתוף על כספי הירושה.

דיון והכרעה

41. לפי המשטר הרכושי החל על הצדדים, כפי שפורט לעיל, הכלל הוא כאמור כי עם פקיעת הנישואין זכאי כל אחד מבני הזוג ל"מחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג", למעט נכסים מסוימים המפורטים בסעיף 5 לחוק, אשר מוצאים מ"בסיס האיזון",

בין נכסים אלה - "נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין" (סעיף 5(א)(1) לחוק יחסי ממון, דלעיל).

42. לפי סעיף 5 לחוק, כספים שקיבל אחד מהצדדים בירושה מוחרגים מאיזון הנכסים הכולל. עם זאת, החזקה כי כספי ירושה לא יהוו חלק מבסיס האיזון ניתנת לסתירה מכוחו של חוק ספציפי זה או חוק אחר. חוק רלבנטי לעניין כספים וזכויות בחשבון בנק הוא חוק המיטלטלין, התשל"א-1971 ("חוק המיטלטלין"), כאשר סעיף 9(ב) שבו קובע חזקה סטטוטורית לפיה "חלקיהם של כל אחד מהשותפים במיטלטלין, חזקה שהם שווים".

"מכל מקום, לטעמי, אין זה משנה מיהו נותן ההוראה עצם העובדה שהכספים הופקדו מלכתחילה בחשבונות המשותפים לצדדים כאשר כל אחד מהם יכול היה לתת הוראות ביצוע באשר לסכום זה מלמדת כי הנתבע ביקש להטמיעו בכספים המשותפים לצדדים. אף עניין זה חזר ונשנה בפסיקתו של ביהמ"ש. כך בפרשת מטלון נ. כץ הבהיר כב' הש' גולדברג בדעת רוב כי

-

העובדה כי תכניות החסכון נרכשו מכספים שהפקיד המשיב קודם לכן, היא לבדה, אינה מעלה ואינה מורידה. עם הפקדת הכסף על ידו בחשבון המשותף, לא ניתן עוד לראות את כל הכסף ככספו שלו, אלא ככספם המשותף, כל עוד לא הוסכם ביניהם אחרת לגבי אותו סכום. (ע"א 655/89 - דבורה מטלון (כץ) נ' חיים כץ, פ"ד מה(3), 845, 849-850 (1991))

...

ראוי לציין כי הביסוס הסטטוטורי לקביעה הנזכרת מצוי בסעי' 9 (ב) לחוק המיטלטלין הקובע:

"חלקיהם של כל אחד מהשותפים במיטלטלין, חזקה שהם שווים".

ובסעי' 13 (א) לחוק האמור, המחיל הוראה זו גם על שיתוף בזכויות - במקרה שלנו, הזכות למשך כספים מהבנק" (תמ"ש (כפר-סבא) 22780/05 ח.ד. נ' י.ד., 11.7.2007).

לפי פסיקת בית המשפט העליון, אליה הפנה גם כב' השופט צ' ויצמן בתמ"ש 22780/05 דלעיל, חזקה על כספים המצויים בחשבון משותף שהם שייכים לכל בעלי החשבון בחלקים שווים, ובמקרה זה לשני הצדדים (ראו לעניין זה: ע"א 1967/90 גיברשטיין נ' גיברשטיין, פ"ד מו(5) 661 667 (1992); ע"א 155/73 שרון נ' ליבוב, פ"ד כח(2) 673 (1974); ע"א 575/78 ברנהיים נ' פרנקל, פ"ד לג(3) 137 (1979)). על כן, הטוען לבעלות שונה בחשבון המשותף - עליו הראיה.

43. בענייננו, אין מחלוקת כי עם פתיחת חשבון המניות נרשמה האישה, יחד עם האיש, כבעלת החשבון, ובכך קיימת ראייה לכאורה לרצון הצדדים לשיתוף בכספים בחשבון, ומכאן מוטל על האיש הנטל להוכיח כי כספי הירושה שהיו בחשבון עד למועד הקובע אינם בבעלות משותפת, אלא שייכים לו בלבד.

ג. כוונת הצדדים בנוגע לכספי הירושה

44. לאור האמור לעיל יש לבחון האם האיש הרים את נטל ההוכחה כי לא היתה כוונת שיתוף על כספי הירושה שהופקדו בחשבון הרשום על שני הצדדים. רק במידה ויצליח להרים את נטל ההוכחה - כספי הירושה יוחרגו מאיזון הכנסים הכולל והאיש יהיה בעליהם לבדו.

טענות הצדדים

45. לטענת האיש, לרגל ירושת אביו, פתח את חשבון העו"ש בבנק ה[עיקרי] לבדו כי רצה להפקיד שם את כספי הירושה, אולם האישה איימה עליו שאם לא ייתן לה להיכנס כשותפה לחשבון היא תעזוב אותו, ולכן היא הצטרפה לחשבון לאחר תשעה ימים מיום פתיחתו. נוכח כך, לטענת האיש, מיהר ופתח את חשבון המניות, אשר בו רשומה האישה כשותפה ממועד פתיחתו, אולם הכסף נשמר בהפרדה מחשבון העו"ש.

46. לטענתו, האישה העידה כי מכירת הבית ב--- נעשתה על מנת לסגור חובות, ואילו כספי הירושה היו משותפים, הרי שלא היה צורך למכור את הבית ב---, והיה ניתן להשתמש בכספי הירושה למטרה זו. בנוסף טען, כי באופן מחושב ומתוך מקום של שמירה על כספי ירושתו, לא הסכים לרכוש בית חדש עם האישה ובהתנהגותו הבהיר לה באופן ברור שלא ניתן לפרשנות לשני פנים כי אין ולא היתה לו כל כוונת שיתוף בכספי הירושה עמה. כן טען, כי המומחה שמונה קבע בסעיף ו(3) לחוות הדעת כי מחשבון המניות כמעט ולא יצאו כספים.

47. עוד טען כי הכספים שיצאו מהחשבון המניות לא הורידו את סך הירושה המופקד מהסך המקורי, כאשר הכספים שהוצאו מחשבון המניות היו רק מהרווחים שהפיק מניהול החשבון, גם לפי חוות דעת המומחה. לטענתו, מסכים לחלוק עם האישה בכספים שהתקבלו מהשקעותיו בחשבון המניות, ככל שקיימים, אולם לא בסכום הירושה עצמה.

48. לטענת האישה, הצדדים פתחו שני חשבונות בנק בבנק ה[עיקרי] ב--- הסמוך למקום מגוריהם כי סניפי הבנק בהם נוהלו חשבונותיהם הקודמים היו מרוחקים. לטענתה, לחשבון העו"ש הצטרפה 9 ימים לאחר פתיחתו בשל קושי טכני להגיע לבנק ביחד עם האיש. החשבון השני הוא חשבון המניות אשר נפתח על ידי שני

הצדדים במשותף והצדדים עשו שימוש שוטף בחשבון וביצעו במשך שנתיים 49 משיכות כספים, 47 משיכות עד ל"מועד הקובע" ועוד 2 משיכות לאחריו. כך טענה כי לפי חוות דעת המומחה הצדדים עשו שימוש בסך של 116,640 ₪ אשר נמשכו מהחשבון והופקדו לחשבון המשותף ו-37,960 ₪ אשר הועברו לחשבונות שונים. בנוסף, משכו לאחר "המועד הקובע" סך של 118,400 ₪ ובמהלך המשפט פדו כל אחד, בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 27.9.19, סך של 100,000 ₪ מחשבון המניות.

49. עוד טענה, כי כספי הירושה שהופקדו בחשבון המניות עורבבו עם כספי הצדדים - כספי מכירת הבית ב--- שהתקבלו, ונעשה שימוש שוטף בכספים בחשבון המניות ועל כן יש לחלק את הכספים בחשבון המניות באופן שווה בין הצדדים כחלק משאר נכסי הצדדים. וכן טענה, כי בפסיקה קיימת הבחנה בין חשבון בנק שנפתח מלכתחילה כחשבון משותף לבין חשבון בנק שנפתח על ידי אחד ובהמשך הצטרף השני, כאשר בנוגע לסוג הראשון, חזקה שהכספים משותפים.

דיון והכרעה

50. לאחר ששקלתי את כלל טענות הצדדים ובחנתי את הראיות והעדויות שהובאו לפני, באתי לכלל מסקנה כי האיש לא עמד בנטל להוכיח כי לא היתה כוונת שיתוף בכספים הנמצאים בחשבון המניות, חשבון הרשום על שם שני הצדדים.

51. סעיף 6(ג) לחוק יחסי ממון קובע כי "באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הוא לקבוע מועדי הביצוע, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת ריבית במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים".

52. האיש סומך טענתו על כך שלכתחילה כספי ירושה אינם נכללים במסגרת האיזון בהתאם לחריג הקבוע בסעיף 5(1) לחוק, ולפיו נכסים שהתקבלו בירושה בתקופת הנישואין לא יכללו באיזון המשאבים, אולם מתעלם מכך שבמקרה של פתיחת חשבון משותף, כאמור, הנטל להוכיח שלא היתה כוונת שיתוף בכספי הירושה עובר אליו כפי שראינו בפרק הקודם.

53. בהקשר זה נקבע בתמ"ש (טבריה) 56045-10-10 ע.ש נ' ש.ש (25.1.12) ("תמ"ש 56045-10-10") וההפניות שם, כדלקמן:

"מחד גיסא ניתן לטעון שהתקיימה כוונת שיתוף ספציפית ביחס לכספי הירושה ומאידך גיסא ניתן לטעון, כי כספי הירושה נטמעו בכספיהם המשותפים של הצדדים, עד כי לא ניתן לזהות נבדלותם כיום ועל כן הם משותפים. למעשה מדובר בשני צידיו של אותו מטבע (לעניין כוונת

שיתוף ספציפית ראו: רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175, (מיום 27.08.02) תמ"ש (ת"א) 20950/96 משה גלילי נ' רות גלילי ; תמ"ש(ת"א) 21850/96 תגר שמואל נ' תגר פרידה [פורסם בנבו] מיום 11.09.96; פרופ' שיפמן במאמרו, "ואף על פי כן - שיתוף נכסים" משפטים, תשנ"ה-תשנ"ו, כ"ו 399, 404-406. לעניין מסקנה שיפוטית כי הטמעת כספי ירושה בחשבון משותף ושימוש בהם מצביעה על שיתוף ראו: תמ"ש (י-ם) 1622/06 ו. א. נ' כ. מ. [פורסם בנבו] (31/12/2007). לעניין מסקנה שיפוטית, כי כספים שהיו בבעלות פרטית של הבעל נחשבים למשותפים מרגע שהופקדו בחשבון המשותף ראו ע"א 655/89 דבורה מטלון (כץ) נ' חיים כץ, פ"ד מה (3) 845, 849-850 (1991); ע"א 1967/90 גיברשטיין נ' גיברשטיין, פ"ד מו (5) 661; מיום 15.09.92 תמ"ש (כ"ס) 22780/05 ח. ד. נ' י. ד. [פורסם בנבו] (11/07/2007).

השאלה היא בדרך כלל תלויה נסיבות וראיות של כל מקרה ומקרה" (ההדגשות אינן במקור).

54. במקרה זה התרשמתי כי גם אם מלכתחילה האיש רצה לשמור לעצמו את כספי הירושה, הרי שעצם פתיחת חשבון המניות מלכתחילה כחשבון משותף עם האישה, מעצם העובדה כי בני הזוג הכניסו לחשבון המניות כספים, שהתקבלו ממכר הבית ב-- - וכן מעצם מימון הוצאות משותפות, במספר מקרים, מהחשבון המשותף - מעידים על כך שההתנהלות בכספי החשבון היתה משותפת. לכן מסקנתי הינה כי היתה כוונת שיתוף בנוגע לכספי הירושה שהופקדו בחשבון המניות.

55. אני דוחה את טענת האיש כי לא נותר דבר מכספי מכר הבית המשותף שנכנסו לחשבון המניות וזאת בשל חוות דעת המומחה אשר לא נסתרה לפיה הופקד לחשבון המניות סך של 600,000 ₪ מכספי מכירת הבית (ראו עמוד 13 סעיף ו'(4) לחוות דעת המומחה), כאשר גם אם מתוך סך זה כיום לא נשאר דבר, הרי שלא ניתן לדעת מה מתוך הכספים אלה כספים שהתקבלו ממכירת הבית ואיזה כספים קשורים לירושה שקיבל האיש.

56. בנוסף, אני דוחה את טענת האיש, כי ראיה לכך כי חשבון המניות היה רק שלו עולה מהעובדה כי האישה לא ניהלה את החשבון, כמוהו, בפועל, לא נתנה פקודות לביצוע רכישות ולא הכירה את שם הפקידה בבנק. לטעמי, על מנת שתוכח בעלות משותפת בחשבון, האישה לא צריכה בפועל לקחת חלק פעיל בניהול החשבון. אין צפיה ששני בני הזוג ינהלו את נכסיהם, אלא קובעת המהות של ניהול החשבון

לטובת הצדדים ומשק הבית המשותף. בנוסף, האיש לא הוכיח כי רק הוא היה מוסמך לבצע פעילויות בחשבון המניות.

57. התרשמתי כי הצדדים התנהלו בשיתוף בכל חשבונות הבנק המשותפים שבבעלותם, ויחדיו קיבלו החלטות משמעותיות, כמו ההחלטה להפקיד חלק מכספי תמורת מכר הבית לחשבון המניות בשל חובות שהיו להם בחשבון אחר, וכך העיד האיש בחקירתו הנגדית:

"כל מה שנאמר פה זה נכון... אנחנו החלטנו להכניס את זה שם כי אמרנו, היינו בכאלו חובות שהחלטנו שנשים לאיזה שהיא תקופה מסוימת את הכסף שם. ואם תראי אחרי זה יצאו כל מיני כספים בגלל שהיינו בחובות ב[בנק], והיינו בכרטיסי אשראי והיינו בחובות למכוניות שנרכשו פעם ולרהיטים, שכל מיני דברים שקנינו. הכספים האלו הם לא יישארו. כי אם תעשי חשבון את תראי שהחשבון לא גדל ל-2 מיליון ומשהו מהסוג הזה. תעשי את שיעורי הבית שלך ואת תראי שהוא לא גדל". (עמוד 84, שורות 18-27 לתמלול הדיון, ההדגשות אינן בתמלול, ג.ס.ב.).

עוד טען בהקשר זה:

"הכסף הזה נוצל אחרי זה, זה שהוא עבר והחלטנו שהכסף הזה, מה זה החלטנו? אני הצעתי את זה. כי אני מבין בדברים האלה, היא לא מבינה כלום בזה. אני הצעתי את זה שהכסף ישכב איזה שהוא זמן מסוים בחשבון בשביל שיוכל לתפוס איזה שהיא... תשואה, בשביל שנוכל להחזיר חובות מטורפים שהיו לנו מכל הכיוונים" (עמוד 84 שורות 29-33 לתמלול הדיון).

דבריו אלה של האיש מעידים כי הכספים שהופקדו בחשבון המניות, נועדו לצורך השקעות הצדדים, השקעות שנועדו להוציא את שני הצדדים מהחובות אליהם נקלעו. השקעות שנוהלו ובוצעו על ידי האיש לרווחת התא המשפחתי, כחלק מהכנסתו ותרומתו אליו. לא בכדי האיש מתייחס לפעילויות שנעשו בחשבון כפעולות שנעשו באופן משותף או כפעולות שהוא הציע לאישה שכדאי לעשות. לו היה האיש רואה בכספים אלה כספים אשר נמצאים בבעלותו בלבד, הרי לא היה מרגיש צורך לשתף את האישה בקבלת החלטות באשר לניהול הכספים. לעניין זה ראו דברי האיש בחקירתו הנגדית:

"עו"ד הראל: ... היא סמכה עלייך [אלמונית] שאתה תנהל, שאתה יודע

לנהל תיק ניירות ערך? היא סמכה עלייך?

הנתבע, מר אלמוני: אני, את יכולה גם לשאול אותה.

ש: זאת אומרת, היה ביניכם אמון על הדבר הזה?

ת: אני הייתי זה שטיפל בכל הדברים האלה. זו העובדה התחתונה. אני הייתי זה שחזר כל יום ב-14:30, 15:30 ואחרי שהייתי רץ לקיבוץ -- , אני הייתי רץ לקיבוץ --- להביא את הבן שלי, הייתי רץ בחזרה לחכות למסחר בארצות הברית. בשביל שהוא ייפתח. ו[אלמונית] יודעת שהייתי סוחר מסוג כזה שמשנה דברים תוך כדי סחר, מרגע לרגע. היא יודעת בדיוק איך הייתי עובד, הייתי עובד,

ש: ב-16,

ת: רגע. היא יודעת איך הייתי עובד. הייתי עובד עם גרפים. הייתי עושה ניתוח גרפי של דברים בזמן אמת ולכן הייתי צריך להיות כל יום. כל יום על הגרפים האלו במשך שעות ו[אלמונית] יכולה להעיד על זה.

כב' הש' ספרא-ברנע: אז התשובה היא כן, היא סמכה עלייך. הנתבע, מר [אלמוני]: בוודאי" (ראו: עמוד 108 שורות 25-39, וכך עמוד 109, שורה 1 לתמלול הדיון).

עוד ראו בהקשר זה לעניין ניהול כספי הצדדים בחשבון המניות:

"עו"ד הראל: אז אני אומרת שהיא בעצם סמכה עלייך גם שתפעל בתוך חשבון המניות בכספים ממכירת הבית המשותף.

הנתבע, מר [אלמוני]: היא לא רק שהיא סמכה עליי, יש פה אלמנט נוסף שאת לא כל כך רוצה לקחת אותו. דרך אגב כבר שאלת את השאלה הזאת. זה לא רק שהיא סמכה עליי. היא ידעה שזה רק אני מתעסק עם זה. רק אני. ואם תשאל אותה עכשיו מה שם הפקידה שהייתה עובדת מולי היא לא תדע" (עמוד 110, שורות 14-19 לתמלול הדיון).

58. לעניין השימוש בכספים שנמצאים בחשבון המניות העיד האיש בחקירתו הנגדית כי כספים מהחשבון הוצאו על מנת לממן חופשה שלו ושל בנו ב[חוו"ל] וחופשה של האישה ובתה ב[חוו"ל], טיול של הצדדים ב[חוו"ל] וטיול משפחתי ל[חוו"ל], אין ספק כי הוצאות אלה הינן הוצאות משותפות, כאשר מימון הטיול של האישה ובתה מכספים אלה, מעיד על כך שהצדדים ראו בחשבון המניות כחשבון משותף לכל דבר, שככל הנראה שימש להוצאות פחות שגרתיות, ועל כן השימוש שנעשה בו הוא מופחת מחשבון העו"ש (ראו בהקשר זה עמוד 87, שורות 4-19 לתמלול הדיון).

59. בנוסף, נראה שבהקשר השימוש בחשבון המניות, משתמש האיש במילה "המשכנו", כלומר בצורה טבעית השימוש בחשבון הוא בצורה שיתופית גם לאחר שהצדדים נפרדו. בנוסף האיש לא היה בטוח אם הכספים נמשכו מחשבון העו"ש או מחשבון המניות, מה שמעיד על העובדה כי לא שינה לו מאיזה חשבון נמשכים הכספים משראה בכספים הנמצאים בשני החשבונות - חשבון העו"ש וחשבון המניות, ככספים משותפים וכך טען:

"עו"ד הראל: אוקיי. גם אחרי, גם אחרי המועד של הפרידה, ב[חודש] 19', המשכתם למשוך כספים מתוך חשבון המניות. זה נכון? הנתבע, מר [אלמוני]: המשכנו למשוך כספים, אני לא יודע אם זה חשבון המניות או החשבון שלי. יכול להיות. כי התיק עדיין עשה רווחים. זה, אני לא יכול להגיד לך את זה באופן חד משמעי אבל זה בסדר. זה יכול להיות שזה נמשך משם" (עמוד 112, שורות 26-30 לתמלול הדיון).

ועוד -

"יש, היו כל מיני דברים, היו מהוצאות כאלו או אחרות לפי דרישותיה של [אלמונית] והיו עוד חובות. כאלו ואחרים. שהיו צריכים עוד כספים והיה לנו חובות בבנקים אחרים, היה לנו חובות לכרטיסי אשראי למיניהם" (עמ' 115, שורות 7-9 לתמלול).

וכן -

ש: תאשר רק שכל ה-47 ההעברות הבנקאיות האלה יצאו לשימושים משותפים. שלך, של [אלמונית], של המשפחה, של הבית, של החובות, של ההלוואות.

ת: אני מאשר. כפי שאמרתי מקודם.

ש: אוקיי.

ת: בגלל שהיינו נשואים הרבה זמן והיו הרבה מאוד דברים שעוד היינו, כחלק מהחיים המשותפים שלנו ביחד, במיוחד החזרת חובה, אז לא הייתה ברירה והיה צריך להוציא משם כסף וזה מה שעשינו" (עמ' 116, שורות 14-21 לתמלול).

60. כמו כן, אני דוחה את טענת האיש כי צירף את האישה לחשבון המניות או העו"ש כי איימה שתעזוב אותו. האיש בחקירתו עירב בין פתיחת חשבון המניות לפתיחת חשבון העו"ש. האיש ניסה לטעון כי בשל לחץ האישה צורפה האישה לחשבון המניות, אולם לפי העובדות, עליהן אין מחלוקת, החשבון שנפתח ראשון היה חשבון העו"ש, אליו הצטרפה האישה תשעה ימים לאחר פתיחתו. חשבון העו"ש שימש את שני הצדדים, ומשכורתם הופקדה לתוכו (תחילה משכורתו של האיש ובהמשך משכורתה של

האישה) (לעניין זה ראו : עמודים 89-91 לתמלול הדיון בהם נראה כי האיש טוען לגבי חשבון אחד ומתכוון לאחר ונוצר בלבול).

61. בנוסף, טענת האיש כי הכניס את האישה כשותפה לחשבונות בשל איומיה עליו לא הוכחה, ואף העדה, ---, אחות האיש, העידה בחקירתה כי לא שמעה במו אוזניה את האיומים הנטענים אלא רק את תלונותיו של אחיה בנושא (עמוד 70, שורות 29-39, עמוד 71, שורות 1-7 לתמלול).

62. בנוסף, הודה האיש בחקירתו כי הסיבה לפתיחת החשבון בבנק ה[עיקרי] ב--- היא בשל הקרבה למקום מגוריהם ב---, כטענת האישה (ולא בשל רצונו של האיש ליצור הפרדה בין כספי הירושה לכספים אחרים של הזוג) ומשכורות שני הצדדים הופקדו לחשבון העו"ש שנפתח :

ש : טוב. אוקיי. עכשיו תגייד לי רגע, אתה אומר שאתה פותח את החשבון לצורך, ב[עיקרי], את חשבון העו"ש. אוקיי? לאיזה צורך אתה פותח את החשבון הזה? של העו"ש ב[עיקרי]. חשבון העו"ש שאליו [אלמונית] מצטרפת אחרי כמה ימים.

ת : אנחנו גרים ב---

ש : כן?

ת : ובגלל שאנחנו גרים ב--- ולא רצינו שיהיה לנו חשבון ב[עיר אחרת] כי כבר מזמן אנחנו לא גרים ב[עיר אחרת] הסיבה שפתחנו את זה כי זה היה 2 מטר מהבית שלנו אז פתחנו את זה ב---

ש : את ה[עיקרי]?

ת : כן.

ש : אוקיי. ובהדרגת המעבירים לעו"ש ב[עיקרי] אתם מעבירים אליו בהדרגה פעילות. אני מבינה שהתחלתם באיזה שהוא שלב גם להעביר אליו משכורות.

ת : זאת שאלה?

ש : אני שואלת. אני רואה את זה בדפי חשבון אז אני שואלת אותך אם זה נכון.

ת : אוקיי. אז הדפי חשבון יוכיחו ויגידו שאני התחלתי להעביר לשם משכורות אבל [אלמונית] היא המשיכה להעביר את המשכורות שלה לבנק --- עד חודש אפריל, מאי, איפה שהוא שמה. בין אפריל למאי.

ש : אוקיי ואחר כך?

ת : ואחר כך היא,

ש : היא גם העבירה אותם ל[עיקרי]?

ת: כ"ן" (עמוד 102, שורות 11-34 לתמלול הדיון).

63. עוד טען האיש, בהקשר זה בחקירתו הנגדית כי שני הצדדים הגיעו למסקנה כי כדאי לפתוח חשבון בנק בסניף קרוב:

ת: כל פעם היה צריך לנסוע לשם וכל פעם הייתי צריך לעשות כל מיני דברים ועניינים, והגענו למסקנה,

ש: טוב.

ת: ... הסיבה היא שזה היה רחוק והייתה, המסקנה הכי הגיונית זה היה לשים את זה באיזה שהוא משהו שיהיה 2 מטר מהבית. הבנק ב--- נשאר פתוח, הוא נשאר פתוח ונשארו שם כספים שהתובעת הלכה ורוקנה אותו שבוע אחרי שנפרדו" (עמוד 103, שורות 15-22 לתמלול הדיון).

64. בנוסף, בניגוד לנטען על ידי האיש בתצהירו, כספי הירושה הופקדו לחשבון, אשר כבר היה רשום על שם שני הצדדים (ראו: עמוד 100, שורות 27-34 לתמלול הדיון), ולעובדה כי הכספים מלכתחילה הופקדו לחשבון משותף יש בה כדי לתמוך בטענות האישה בעניין השיתוף אליו התכוונו הצדדים לגבי הכספים בחשבון (ראו בהקשר זה: ע"א 679/76 סלי נ' עזבון שפר, פ"ד לב(12) 785, 798 (1978)).

65. האיש בסיכומיו הפנה לתמ"ש 10-10-56045 דלעיל וטען כי באותו מקרה בית המשפט התרשם כי חרף העובדה כי סך של 26,000 יורו שמקורם בירושה שקיבל הנתבע מאחיו הופקדו בחשבון המשותף, הנתבע שמר על הפרדה באשר לסכום זה, ולא עשה בו שימוש זמן רב, המט"ח לא הומר לשקלים, ולא נעשה בו כל שימוש משותף ולכן קבע כי כספים אלה יוותרו באופן מלא בידי האיש ולא יהיו חלק מרכוש הצדדים שיחולק.

66. לא מצאתי כי מקרה זה מתאים למקרה שבפניי. באותו מקרה הבהיר בית המשפט כי לא נעשה בסכום הירושה -26,000 יורו - כל שימוש. במקרה זה, התרשמתי כי חשבון המניות היה חשבון פעיל, גם אם במידה מועטה, ששימש את שני בני הזוג, דרכו נוהלו השקעות הזוג והם נהנו יחד מפירות ההשקעות לצרכים משותפים, לא התרשמתי כי היתה קיימת הפרדה כלשהי, והכספים מהחשבון מימנו, בין השאר, טיול בחו"ל רק של האישה ובתה.

67. כמו כן אני דוחה את טענת האיש כי האישה ידעה כי הכספים בחשבון המניות שייכים רק לו נוכח העובדה כי למרות קיומם של כספים אלה, הצדדים מכרו את הבית ב--- לכיסוי חובותיהם ולא השתמשו בכספים שבחשבון המניות לצורך זה, ואני

דוחה את הטענה כי סירוב האיש להשתמש בכספים שבחשבון המניות לרכישת בית חדש הראתה לאישה בהתנהגות כי אין לה כל חלק בכספים הנמצאים בחשבון המניות. התרשמתי כי הכספים שהופקדו לחשבון המניות כן שימשו בחלקם לכיסוי חובות הצדדים והאיש לא הצליח להוכיח טענותיו בהקשר זה. בנוסף, לא הוכחה בפניי טענת האיש כי האישה רצתה לרכוש בית מהכספים שבחשבון המניות, ונראה כי טענה זו איננה עולה בקנה אחד עם טענת האיש לעניין השפעתו מרצונותיה של האישה וניסיונותיו לרצותה, אשר היוו לדבריו את הסיבה לרישומה כשותפה בחשבונות שנפתחו בבנק ה[עיקרי] מלכתחילה. בנוסף, לו רצו הצדדים בית משלהם, לא ברור מדוע מכרו את הבית ב---, שהיה בבעלותם.

68. בנוסף, אני דוחה את טענת האיש כי לא נגע בכספים שבחשבון המניות, וכי הכספים שיצאו מהחשבון אלה רק כספים של "פירות ההשקעה", כספים אשר גם היום הוא מוכן לחלוק בהם עם האישה, ככל שנשארו כספים כאלה, נוכח עובדה כי כאשר משקיעים כספים, כפי שנהג האיש, אפשר לפעמים להרוויח ולפעמים להפסיד, הכספים לא היו בחשבון נפרד וכן נעשה בהם שימוש לצרכי שני הצדדים. אומנם כאמור רק האיש ניהל את ההשקעות, אולם אין בכך כדי לשלול את זכאותה של האישה לכספים אלה, משהחשבון רשום גם על שמה ולא התרשמתי כי נעשתה הפרדה כלשהי בין כספי הירושה לכספי מכר הדירה שהופקדו בחשבון.

69. נוכח כל האמור לעיל, אני קובעת כי הכספים המצויים בחשבון המניות אלה כספים המשותפים לשני בני הזוג, והאיש לא הרים את הנטל להוכיח כי כוונת הצדדים היתה כי כספים אלה יוותרו רק בבעלותו.

ד. הפעלת חלוקה לא שווה של כספי הירושה לפי סעיף 28(2) לחוק נוכח פער כלכלי בין הצדדים?

טענות הצדדים

70. האיש לא העלה את הטענה שיש לחלק את הכספים באופן שונה לפי סעיף 28(2) לחוק יחסי ממון במפורש, אולם טענה זו משתמעת מטענותיו, וכן מהפנייתו לתמ"ש 56045-10-10 דלעיל.

71. לטענת האיש, יש למנוע עיוות דין. האישה משתכרת אלפי שקלים מעליו ומרוויחה כ-12,000 ₪ בחודש, וכספים אלה של ירושתו הינם כספי מחייה אחרונים עבורו. לטענתו האישה משכילה ממנו, בעלת תואר ---, בעלת --- פרטית ופוטנציאל השתכרות גבוה.

עוד טען, כי באמתחתה של האישה חברה בהקמה עם צפי הכנסה של מיליוני שקלים, בנוסף יש לה מיליון שקלים בעו"ש, וקיימת לה ירושה עתידית של כמה מיליוני

שקלים נוספים בעוד הוא מתקיים משכר דל של ---, נטול דירה משלו, עמוס הלוואות וחובות לבנקים.

72. האישה לא התייחסה ספציפית לטענה זו, וטענה כי במשך החיים המשותפים, סבל האיש ממחלות שונות ומשונות אשר הגבילו את תפקודו בעבודה ובבית והגבילו את יכולת הצדדים לנהל חיים נורמטיביים והיא תמכה בו באופן אבסולוטי והתגייסה לסייע לו בכל קשייו וצרכיו, ערכה שינוי של כל הרגלי ה--- בבית עבורו ולמען חיזוק בריאותו, תמכה בו כלכלית בתקופות קשות והייתה לעיתים המפרנסת העיקרית וכן היתה סבלנית למצבי הרוח המשתנים שלו, ליחסו לבתה מנישואין קודמים ולמחלותיו השונות. לטענתה, לאחר שבחודש --- נפצע האיש במקום עבודתו, התגייסו כל בני הבית על מנת לסייע לו, והאיש סבל ממצבי רוח קשים ודכאוניים, לא תפקד בבית, השליט טרור בבית, צעק וזעם ולאחר מכן הכחיש את שאירע. לטענתה, נוכח מצבו לא היו כמעט ביקורי אורחים בבית.

73. עוד טענה האישה, כי האיש בחר לעבוד במשרה מצומצמת ביותר נוכח העובדה כי הוא בן למשפחה מבוססת, ואף עשירה מאד, אשר תומכת בו באלפי שקלים מידי חודש ויש לו גב כלכלי איתן והוא צפוי גם לירושה מאמו.

הדין החל - כללי

74. שימוש בסעיף 28(2) לחוק יחסי ממון לפיו יש לסטות מהכלל הקבוע בסעיף 5 לחוק יחסי ממון, הקובע חלוקה שווה בין בני הזוג, לא ייעשה דרך שגרה, אלא בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, וזאת על מנת להגשים מטרה נעלה יותר והיא חלוקת משאבים צודקת בין בני הזוג.

75. כך קובע הסעיף 28(2) לחוק יחסי ממון:

8. ראה בית המשפט או בית הדין נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא,

לבקשת אחד מבני הזוג - אם לא נפסק בדבר יחסי הממון בפסק דין

להתרת נישואין - לעשות אחת או יותר מאלה במסגרת איזון המשאבים:

...

(2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה,

אלא לפי יחס אחר שיקבע בהתחשב, בין השאר, בנכסים עתידיים, לרבות

בכושר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג;"

76. בבג"ץ 4178/04 פלוני נ' בית הדין הרבני לערעורים, פ"ד סב(1) 235 (2006), נקבע:

”סעיף 5 לחוק יחסי ממון קובע כי על דרך הכלל, כל אחד מבני-הזוג יהיה זכאי למחצית שווים של הנכסים בני-האיזון בין בני-הזוג. סעיף 8(2) לחוק מוסיף וקובע כי ב”נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת”, רשאי בית-המשפט או בית-הדין לקבוע כי איזון שווים של הנכסים בני-האיזון לא ייעשה באופן שווה, אלא לפי יחס אחר שיקבע. כבר נאמר בפסיקתו של בית-משפט זה כי סעיף 8 מאפשר גמישות רבה אשר נותנת בידי הערכאה השיפוטית כלים לאזן את הנכסים בין הצדדים באופן הוגן, תוך לקיחה בחשבון של שיקולים כלכליים ואחרים”.

77. חרף הסמכות שהוענקה לבית המשפט לסטות מכלל החלוקה השוויונית, אין בחוק פירוט של אותן ”הנסיבות המיוחדות המצדיקות” שימוש בסעיף זה. על כן, התשובה לשאלה אימתי יש לעשות שימוש בסמכות האמורה, צריכה להישען על תכליתו של החוק, על העקרונות העומדים בבסיסו ועל פרשנות סעיף 8 (ראו: ע”א 1915/91 יעקובי נ’ יעקובי, פ”ד מט(3) 529 עמ’ 532 (1995)).

78. העולה מכך, הוא כי לבית המשפט נתון שיקול דעת רחב לבחינת היבטים כלכליים רלוונטיים לאיזון המשאבים בין בני הזוג (ראו בע”מ 7272/10 פלונית נ’ פלוני (7.1.14), (”עניין פלונית”) בעניין השפעת ניסיון רצח של הבעל את האשה על חלוקת הזכויות הפנסיוניות בלבד, והניתוח הנרחב של ”נסיבות מיוחדות” שם). יחד עם זאת, נקבע בפסיקה כי מן הראוי כי השימוש בסמכות זו יעשה במקרים מיוחדים ובמשורה (ראו והשוו: ע”מ (ירושלים) 638/04 ח.ר. נ’ ר.ר. (23.1.05)). כך נקבע, כי לא בכל מקרה בו מתקיים חוסר שוויון בעת עריכת איזון משאבים, יש לפנות לסמכות הנתונה בסעיף 8, ופניה זו תיעשה אך ורק במקרים מיוחדים ויוצאים מן הכלל, אחרת היוצא מן הכלל ייהפך לכלל, והכלל ייהפך ליוצא מן הכלל.

79. באשר לאופן הפעלת שיקול הדעת נקבע כי בבוא בית המשפט לשיקול מהם המקרים היוצאים מן הכלל, המצדיקים פנייה לסמכות הנתונה בסעיף 8 לחוק יחסי ממון, יש לתת את הדעת לתמונה המלאה של היחסים הכלכליים בין הצדדים, לכן יש הכרח בהצגת תשתית ראייתית מפורשת לעת בקשה לחלוקה שאינה שוויונית (ראו לעניין זה: בע”מ 2045/15 פלוני נ’ פלונית (21.5.15); עמ”ש (מחוזי מרכז) 42078-02-19 י.ש. נ’ ו.ש. (18.02.20)), אחרת, כל החלטה, גם צודקת, שתינתן ביחס לנכס מסוים, עלולה להפר את הצדק שבחלוקתם של נכסים אחרים.

בהקשר זה ראו עניין פלונית הקובע, כמו פסקי דין רבים בעניין, כדלקמן:

”אסייג ואומר כי לא בנקל יעשה שימוש בסעיף 8 (בע”מ 4699/08 פלונית נ’ פלוני [פורסם בנבו] (08.07.08)). טרם יישום הסעיף יש להידרש אל ”מכלול נסיבותיו של כל מקרה לגופו בהתחשב בכלל השיקולים הרלוונטיים” (בג”ץ

4178/04 פלוני נ' בית הדין הרבני לערעורים, [פורסם בנבו] פס' 12
(13.12.06) (להלן: עניין פלוני)).

80. מהאמור לעיל עולה, כי שימוש מושכל בכלים שנתן המחוקק לבית המשפט בסעיף 8 לחוק יחסי ממון יש בו למנוע מצב בו יקופח צד יתר על מידה, כתוצאה מתחשיב האיזון הרגיל הקבוע בחוק.

81. כמו כן, בהתאם לאמור לעיל, על מנת לבדוק זכאות האיש לחלוקה בלתי שוויונית לטובתו, יש לבחון האם יש הפרש או שינוי ניכר בהכנסת הצדדים או בנכסיהם.

מהכלל אל הפרט

82. לאור הדין החל בדבר הנטל המיוחד שחל על מי שטוען לחלוקה שאינה שווה, התרשמתי כי האיש לא עמד בנטל המוטל עליו ואפרט.

83. עיון בתלושי שכר שצרפה האישה לתצהיר העדות ראשית שהוגש מטעמה (תלושי שכר מחודש 9/19 ועד 8/20) מעלה כי שכרה הממוצע עמד על 5,236 ₪ נטו, לטענתה פוטרה ממקום עבודתה כשכירה, בנוסף משתכרת האישה עוד כ-1,500 ₪ מ--- פרטית בבעלותה. האיש לא צרף תלושי שכר לתצהירו (תלושי שכר ישנים צורפו לכתב הגנתו) וטען כי שכרו עומד על כ-3,700 ₪ לחודש, ושכרו עלה מעט השנה בשל העובדה שהחל לעבוד ב-60% משרה (התצהיר הוגש ביום 23.9.20). האיש לא פירט מדוע הוא עובד ב-60% משרה ולא משרה מלאה.

בנוסף, לאישה יש תואר --- ותקופה מסויימת במהלך הקשר הזוגי שלבה לימודים יחד עם עבודתה. האישה סיימה לימודיה כבר בשנת 2018 (ראו עמוד 32, שורות 10-11 לתמלול הדיון).

84. לטעמי, האיש לא הצליח להוכיח כי האישה משתכרת בצורה משמעותית יותר ממנו (בחר שלא לצרף תלושי שכר עדכניים) או כי האישה היתה "המפרנסת העיקרית" במהלך השנים. התרשמתי כי שני הצדדים ככל הנראה לא מימשו לאורך הקשר את פוטנציאל השתכרותם ונהנו מאלפי שקלים נוספים בחודש שהעביר לחשבונם האב המנוח. בנוסף, האיש לא הצליח להוכיח כי לאישה פוטנציאל השתכרות גדול נוכח החברה בהקמה או כי אכן קיימת לה צוואה של מיליונים. בנוסף נראה כי במקביל לשכרו כשכיר לאיש הכנסה נוספת מהשקעותיו בבורסה (יכולת אשר תישאר שייכת לו גם לאחר שהכספים בחשבון יחלוקו באופן שווה בין הצדדים). כמו כן, לפי חוות דעת המומחה דווקא על האיש להעביר לאישה כספים על מנת לאזן זכויות קיימות ועתידיות שיש לו בשל עבודתו לאורך השנים, מה שמעיד כי שכרו היה גבוה יותר משכרה של האישה או כי קיים לו פוטנציאל השתכרות, אשר כיום הוא בוחר שלא לממש.

85. בנוסף, בהקשר המחלוקת הרכושית בין הצדדים, לא ראיתי לנכון לדון במצבו הרפואי של האיש לאורך שונות הנישואין, באם היו במהלך השנים אורחים בבית, האם ולמה ישנו הצדדים בחדרים נפרדים לתקופה וכן בטיב מערכת היחסים של האיש עם בנו ובתה של האישה.

86. נוכח כל האמור לעיל, אני קובעת כי החלוקה בכספי ירושת האב המנוח ובכלל הכספים המצויים בחשבון המניות, תהיה חלוקה שווה כפי שקובע סעיף 5(א) לחוק יחסי ממון.

ה. המיטלטלין שהיו בבית המשותף

טענות הצדדים

87. האיש בסיכומיו טען באופן כללי כי מגיעים לו עוד 30,000 ₪ בגין מיטלטלין שהאישה לקחה אליה או זרקה החוצה מהבית לאחר עזיבתו את בית הצדדים. האיש לא טען בעניין זה בסיכומיו ואף לא הפנה בעניין זה למקום אחר בו טען בהקשר זה.

88. עיון בבקשה שהגיש לחלוקת המיטלטלין ביום 11.12.19 מעלה כי האיש טוען כי האישה סירבה לתת לו את בגדיו, או לאפשר לו לתאם מועד בו יאסוף בגדיו או ציוד אחר.

89. האישה הפנתה בסיכומיה לטענות אשר העלתה בהקשר זה בתגובתה מיום 17.12.19, לטענתה, האיש אישר כי הוא לא מעוניין בתכולה נוספת מתכולת הדירה והיא זרקה מעט דברים ישנים ואף תרמה חלקם, לטענתה, מתוך הנחה שאין לאיש דרישות נוספות מהתכולה. האישה הובילה על חשבונה את התכולה שנתרה לדירתה השכורה ואף שילמה עבור מנוף ועל כן לטענתה אין מקום לחלוקה נוספת של התכולה.

דיון והכרעה

90. לאחר בחינת טענות הצדדים, התרשמתי שהאישה לא הוכיחה כי האיש וויתר על חלקו במיטלטלין המשותפים שהיו בבית הצדדים, וכן כי לא הוכח כי רכוש בעל ערך נזרק על ידי האישה, על כן אני קובעת כי כל אחד מהצדדים זכאי למחצית משווי תכולת הבית שעודנה קיימת אצל מי מהצדדים כפי שקבע המומחה.

91. אני מורה על חלוקת מיטלטלין לפי שווי נוכח הזמן שחלף מאז נפרדו הצדדים, ככל שהצדדים יגיעו ביניהם להסכמה עניינית אחרת, הרי שיוכלו לפעול לפיה.

': סיכום ותוצאה

92. נוכח כל האמור לעיל, התרשמתי כי יש להורות על חלוקת הרכוש כפי שהורה מומחה בית המשפט בחוות דעתו מיום 24.2.20, כולל תשובה לשאלות הבהרה, ובתוספת הכרעותיי כדלקמן:

א. לעניין הזכויות הנזילות של הצדדים, ברכיבים רכב (שעבר תאונת אובדן גמור והצדדים חלקו בתגמולי הביטוח) וקרנות השתלמות, **על האיש להעביר לאישה** בכדי לאזן את יתרת הזכויות **סך של 35,191 ₪** בצירוף ריבית והצמדה מיום 14.2.19 ועד התשלום בפועל.

ב. לעניין הזכויות שאינן נזילות, קופות גמל וקרנות פנסיה, **על האיש להעביר לאישה** בכדי לאזן את יתרת הזכויות **סך של 42,183 ₪** בצירוף ריבית והצמדה מיום 14.2.19 ועד התשלום בפועל.

ג. חשבונות בנק - כל אחד מהצדדים זכאי/חייב במחצית מסכום היתרות בחשבונות הבנק המשותפים כדלקמן:

בנק--- סניף ---, חשבון ---, על הצדדים להתחלק חלוקה שווה ביתרת העו"ש על סך 8,878 ₪.

בנק--- סניף ---, חשבון ---, על הצדדים לשלם, בחלקים שווים, את החובה בעו"ש על סך 4,187 ₪, וכן לשאת בחלקים שווים, בהחזר הלוואת הרכב.

בנק [עיקרי], סניף---, חשבון--- (חשבון העו"ש), על הצדדים לשאת, בחלקים שווים, במינוס שיש להם בעו"ש על סך 12,089 ₪.

בנק [עיקרי], סניף---, חשבון--- (חשבון המניות) על הצדדים להתחלק, בחלקים שווים, בתכולת חשבון הבנק.

הסכומים המפורטים בסעיפים א' עד ג' ישולמו או יוסדרו תוך 45 יום מהיום.

ד. באשר לזכויות הפנסיונית של האיש בחברת "----" (פנסיה) מספר פוליסה ---, וכן זכויותיו "ב----" (גמל), מספר פוליסה ---, אני קובעת כי האישה זכאית למחצית הכספים שנצברו על שם האיש בביטוחים בגין התקופה שממועד הנישואין (---) ועד למועד הקובע (14.2.19). כמו כן, אני קובעת כי האישה תהא זכאית לרישום זכויותיה אצל הגוף המשלם בהתאם להוראות החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג, התשע"ד-2014.

ה. באשר לזכויות הפנסיונית של האישה בחברת "----" (פנסיה), מספר פוליסה ---, אני קובעת כי האיש זכאי למחצית מהכספים שנצברו על שם האישה בביטוח בגין התקופה שממועד הנישואין (---) ועד למועד הקובע (14.2.19). כמו כן, אני קובעת כי האיש יהא זכאי לרישום זכויותיו אצל הגוף המשלם בהתאם להוראות החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג, התשע"ד-2014.

הצדדים ימציאו פסיקות מתאימות לחתימת בית המשפט, לצורך רישום בגופים המשלמים, וזאת תוך 10 ימים ממועד מתן פסק הדין.

ו. תכולת הבית - הצדדים זכאים, כל אחד, למחצית משווי תכולת הבית. על מנת לבצע חלוקה זו, יפרטו הצדדים את הרכוש המשותף אשר לקחו לדירתם וינסו להגיע בהסתייעות באי כוחם להסכמות לעניין תשלומי איזון. ככל ולא יגיעו הצדדים להסכמות בהקשר זה, ימנו הצדדים שמאי אשר יעריך שווי הנכסים, והצדדים יישאו בעלות חוות דעתו של השמאי בחלקים שווים. לאחר שתינתן חוות הדעת, יפעלו הצדדים על פיה.

93. בנסיבות העניין, ונוכח התוצאה אליה הגעתי, האיש ישלם לאישה הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך 4,680 ₪ כולל מע"מ.

פסק הדין ניתן יהיה לפרסום לאחר השמטת פרטים מזהים.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים, ותסגור את התיק שבכותרת.

ניתן היום, ה' שבט תשפ"ב, 07 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

דינים ועוד - מבית חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ
[/https://www.dinimveod.co.il](https://www.dinimveod.co.il)